

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พจนานุกรมคำแห่งทรงประดิษฐ์อักษรไทยที่เรียกกันว่า "ลายสือไทย" ขึ้น ซึ่งได้เค้ารูปจากอักษรอินเดีย รวมทั้งอักษรมอญและเขมร ทำให้อักษรไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกับอักษรทั้งสาม

อักษรไทยมีการปรับปรุงอยู่เรื่อยๆ ในสมัยอยุธยาไทราว พ.ศ. 1900 มีการแก้ไขตัวอักษร โดยเฉพาะการเพิ่มเชิงที่ตัว ญ เอาแบบอย่างมาจากเขมร ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชราว พ.ศ. 2223 ตัวอักษรเริ่มมีทรวดทรงดีขึ้นแต่ก็ไม่ทิ้งเค้าเดิม มีบางตัวเท่านั้นที่แก้ไขผิดไปจากเดิมคือตัว ฎ และ ฐ ซึ่งเหมือนกับที่ใช้ในปัจจุบัน นักวิชาการจำนวนหนึ่งเชื่อว่าในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตัวอักษรและการใช้งานมีความคล้ายคลึงกับในปัจจุบันมากที่สุด

ตัวพิมพ์อักษรไทยสไตล์โมเดิร์น (Modern) เป็นการสร้างแบบตัวพิมพ์ขึ้นมาใหม่ให้มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างและสอดคล้องต่อการนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ ที่ต้องการตัวอักษรที่มีความเป็นตะวันตกบวกกับความเป็นไทย ที่ต้องการใช้รูปแบบตัวอักษรในการสื่อสารในลักษณะสื่อเฉพาะเพื่อเป็นตัวเลือกให้กับนักออกแบบได้ใช้สร้างสรรค์งานได้อย่างสวยงามและลงตัว

แพรขาว หรือ ผ้าไหมแพรขาวเป็นผ้าทอมืออันเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยหรือภูไท การทอผ้าแพรขาวมีมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชาวภูไท มีถิ่นกำเนิดในบริเวณแคว้นสิบสองจุไทย (ดินแดนส่วนเหนือของลาว และเวียตนาม ซึ่งติดต่อกับดินแดนภาคใต้ของจีน) อพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่แถบเทือกเขาภูพานทางภาคอีสานของไทย ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร สกลนคร โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และการทอผ้าไหมที่มีภูมิปัญญาในการทอด้วยการเก็บลายจากการเก็บขิด และการจก ที่มีลวดลายโดดเด่น ที่มีภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจาก บรรพบุรุษและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผ้าแพรขาวจึงเปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มชนที่สืบเชื้อสายมาจาก กลุ่มภูไท

ลวดลายบนผ้าแพรขาวนับเป็นภูมิปัญญาไทยอันล้ำค่า เป็นผ้ามรดกของครอบครัว โดยส่วนใหญ่ในแต่ละครัวเรือนจะมีผ้าแซ้ว ซึ่งเป็นผ้าไหมที่ทอพื้นสีขาว ขนาดประมาณ 25 x 30 เซนติเมตร มีลวดลายต่างๆ ที่เป็นต้นแบบลายดั้งเดิมแต่โบราณที่ทอไว้บนผืนผ้าเป็นแม่แบบดั้งเดิมที่สืบต่อมาจากบรรพบุรุษ บนผ้าแซ้วผืนหนึ่งๆมีอาจลวดลายมากถึงประมาณกว่าร้อยลาย

ลวดลายที่ปรากฏบนผ้าทอแพรวาที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ จะประกอบด้วยตัวลายทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

1. ลายหลัก คือ ลายที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งปรากฏอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของลายผ้าในแนวนอน
 - 1.1 ลายนอก คือส่วนที่มีลักษณะเป็นตารางสามเหลี่ยม
 - 1.2 ลายใน คือส่วนที่อยู่ตรงกลางของแถวหลัก มีลวดลายเต็มรูปอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม ขนมเปียกปูนตลอดความกว้างของผืนผ้าเช่นกัน
 - 1.3 ลายเครือ คือส่วนที่อยู่ในกรอบแถวบนของกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนในแต่ละแนว มีกึ่งกลางของลายหลักเป็นส่วนยอดของลายเครือ
2. ลายคั่น หรือลายแถบ คือ ลายที่มีขนาดเล็กอยู่ในแนวขวางผืนผ้า
3. ลายข่อยปลายเชิง หรือลายเชิงผ้า คือลายที่ปรากฏอยู่ตรงช่วงปลายของผ้าทั้งสองข้าง ทอดติดกับลายคั่น

ผ้าแพรวาแต่เดิมนิยมพื้นสีแดงคล้ำ มีลายจกสีเหลือง สีดำ สีขาว และสีเขียวเข้ม แพรวานั้นมีลวดลายวิจิตรพิสดารกว่าผ้าไหมที่อื่นจนขึ้นชื่อว่า “แพรวาราชนิแห่งใหม่” ความงามอันเลื่องลือนี้เกิดจากลวดลายของแพรวา

ปัญหาจากการศึกษาค้นคว้า

- ไม่มีฟอนต์ที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไท
- ฟอนต์มีข้อจำกัด ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน
- ฟอนต์ภาษาไทยมีความจำเจ ไม่หลากหลาย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ออกแบบฟอนต์ที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไท
- ออกแบบฟอนต์เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- ออกแบบฟอนต์เพื่อให้เกิดความหลากหลาย

กลุ่มเป้าหมาย

กายภาพ

ชาย-หญิง อายุ 20-30 ปี

การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพนักศึกษาและอาชีพด้านการออกแบบ

รายได้ประมาณ 10,000-25,000 บาท/เดือน

สถานภาพ โสด สมรส อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

จิตภาพ

- เป็นคนช่างสังเกต
- เป็นคนชอบอ่าน
- เป็นคนชอบความหลากหลาย
- เป็นคนให้ความสำคัญกับงานออกแบบ

ขอบเขตของโครงการ

1. CD 1 ชุด อักษรภาษาไทยและอังกฤษ ไหมแพรวา
 - ตัวอักษรไทยและตัวอังกฤษ
 - ตัวเลขไทยและตัวเลขอาราบิก
 - สระและเครื่องหมายต่างๆ
2. กล่องบรรจุภัณฑ์ซีดี 1 ชุด
3. โปสเตอร์แนะนำ ขนาด 59x42 cm. 1 ชุด
4. โปสการ์ด ขนาด 10x21 cm.
5. คู่มือการใช้งาน 21x19.7 cm.

เทคนิคการสร้างสรรค

1. Adobe Illustrator
2. Fontlab 5.0

วิธีการศึกษาและขั้นตอนการทำงาน

1. ศึกษาหาข้อมูลความเป็นมาของตัวอักษรไทย
2. ศึกษาลักษณะการสร้างตัวอักษรที่ดี
3. จัดทำแบบร่างหาลักษณะเด่นของตัวอักษร
4. คัดเลือกและพัฒนาแบบร่างจนสามารถทำให้ใช้งานได้จริง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- มีฟอนต์ที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวภูเก็ต
- ฟอนต์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน
- ฟอนต์มีความหลากหลายมากขึ้น